



Kestävä maaseutumatkailu

Hanna-Maija Väisänen
Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti



Kestävä matkailu

Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organization, UNWTO) mukaan: *“Matkailu on kestävä, kun se ottaa huomioon matkailun nykyiset ja tulevaisuuden taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset, huomioiden niin matkailijoiden, matkailualan, ympäristön sekä kohdeyhteisöjen tarpeet”*. (UNEP & WTO 2005)

Kestävän matkailun määritelmässä tuodaan esille neljän tahon tarpeet ja toiveet: matkailijoiden, matkailuyrityksien, paikallisyhteisön ja ympäristön.



Maaseutumatkailu ja kestävyys

Miten maaseutumatkailutoiminta vastaa tähän kestävyiden haasteeseen?

- Miten mikrokokoiset maaseutumatkailuyritykset toteuttavat kestävyttä toiminnassaan?
- Mitkä tekijät vaikuttavat toimintatapoihin?



Sisältö

Miksi matkailun kestävyydellä on merkitystä?

Kestävän matkailun määritelmä

Matkailun vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan

Maaseutumatkailu

Miten maaseutumatkailuyritykset vastaavat kestävyiden haasteeseen?

Vinkkejä tulevaisuuteen

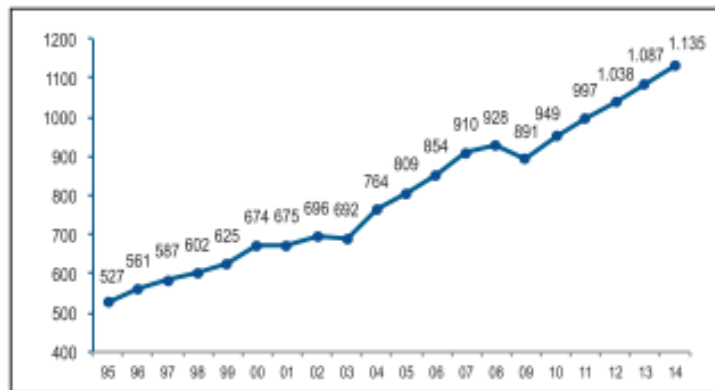


Matkailu toimialana

Matkailu on yksi laajimmista ja jatkuvasti kasvavista toimialoista maailmassa (huolimatta mm. hitaasta talouskasvusta).

World: Inbound Tourism
International Tourist Arrivals

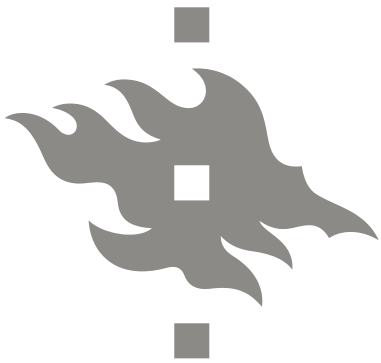
(million)



Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

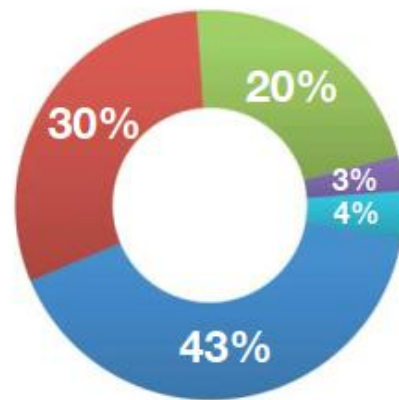
Kansainvälisten matkailijoiden määrä ylitti 2012 miljardin ja kasvu jatkuu.

(WTO, 2015)



Matkailu toimialana

International Tourism Receipts, 2014



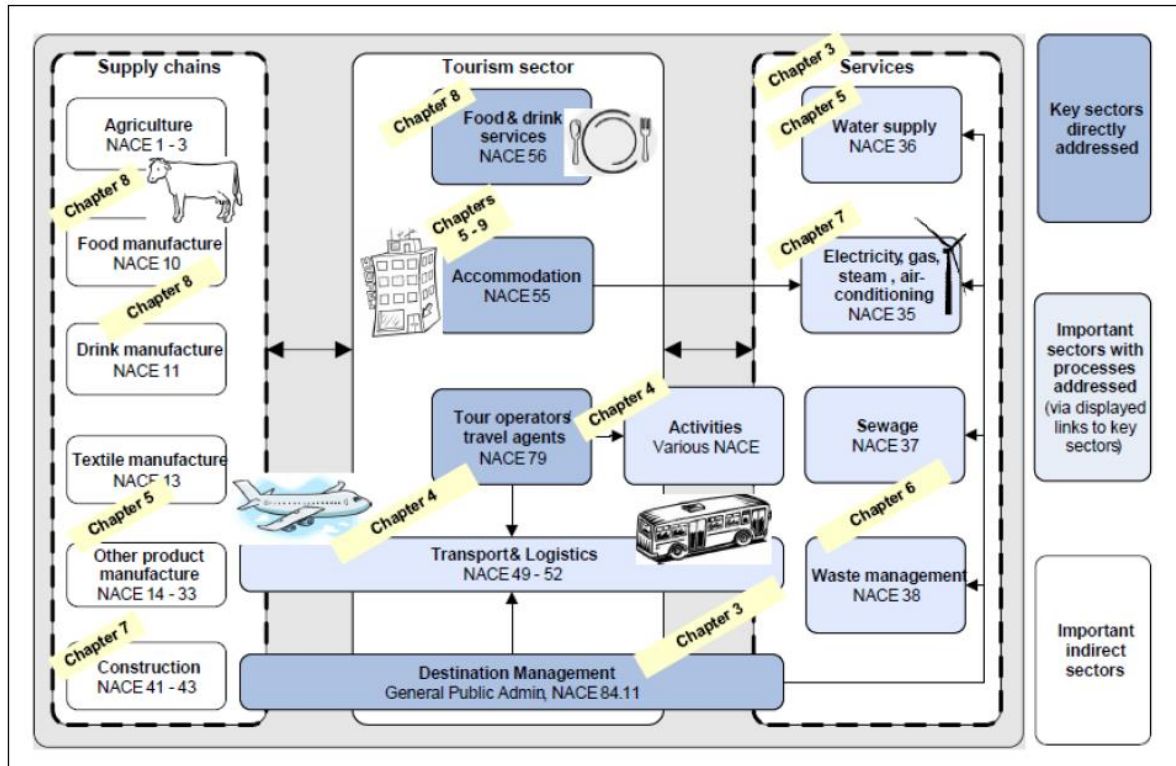
Kansainvälinen matkailu tulo vuonna 2014 oli 937 mrd euroa (US\$ 1 245 miljardia).

Kansainvälinen matkailutulo (*international tourism receipts*) tarkoittaa tarkastelun kohteena olevassa maassa käyvien ulkomaisten matkailijoiden kulutusta ko. maassa. (WTO, 2015)

Esimerkiksi Euroopassa matkailutulo 509 mrd US\$.



Miksi matkailun kestävyydellä on merkitystä?



Overview of inputs and outputs of the tourism sector

Esim. EU:ssa pelkästään majoituspalveluja tarjoavia yrityksiä noin 570 000.

Styles ym., 2013



Miksi matkailun kestävyydellä on merkitystä?

- Vahva asema globaalissa taloudessa
 - Kasvava toimiala
 - Matkailussa toimii paljon yrityksiä
 - Matkailuun linkittyy useita muita toimialoja
- > **Matkailulla on *ekologisia, kulttuurisia ja sosiaalisia vaikutuksia paikallisella ja globaalilla tasolla***



Onko kaikki matkailu kestävää?

Voiko massaturismi olla kestävää?



Kuva: Hanna-Maija Väisänen

Ekomatkailu – eikös se ole juuri kestävää matkailua?



Kuva: Anne Törn



Kestävän matkailun määrittelyminen

Kestävä matkailu on toimintaa ohjaava periaate eikä yksittäinen matkailun muoto.

Näin ollen kestävä matkailu kattaa kaikki matkailun muodot; massaturismista ekomatkailuun kaikissa kohteissa.

(UNWTO 2005)



Matkailun vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan

Vaikutukset voivat olla positiivisia, negatiivisia, suoria tai epäsuoria.

Ekologiset vaikutukset

- Kasvihuonepäästöt: energia, liikenne (CO2 päästöt 5 %)
- Vedenkulutus: maiseman hoitoon, kiinteistöhuoltoon, pyykin ja astioiden pesuun ja matkailijan omiin toimintoihin
- Jätteet: jätevedet, kiinteä jäte
- Luonnon monimuotoisuuden häviäminen (mm. herkät maa-alueet)
- Kulttuuriperintö (mm. maiseman turmeltuminen)

+ Vesi-, energia-, ja jätehuollon parantuminen

(UNEP & WTO 2012)



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Matkailun vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan

Sosiaaliset vaikutukset

Matkailusta aiheutuvat muutokset matkailukohteen paikallisten asukkaiden elämänlaatuun. (Mettiäinen & Sarkki 2007)

- Sosiaaliset jännitteet, ristiriidat

- paikallisten luonnonvarojen tai maan käytöstä
- matkailutyöpaikkojen epätasa-arvoinen jakaantuminen paikallisten ja muualta tulleiden välillä
- verotulojen menettäminen alueen ulkopuolelle



Matkailun vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan

Sosiaaliset vaikutukset

- + Uudet työmahdollisuudet -> parempi elintaso
- + Alueen muuttotappio voi käänntyä myönteiseksi
- + Rakennettu infrastruktuuri (tiet, vesijohdot ja viemärit) ja palveluiden monipuolistuminen hyödyttävät myös paikallisia



Matkailun vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan

Kulttuuriset vaikutukset

Kulttuurisella kestävyydellä tarkoitetaan paikallisten arvojen ja identiteetin (kulttuurin) säilymisen, jatkuvuuden ja kehittymisen mahdollistamista.

- Liiallinen kaupallistaminen -> kulttuurin arvostuksen ja kunnioituksen väheneminen.
- Matkailu voi valjastaa väärällä tavalla matkailun käyttöön alkuperäisille yhteisöille kuuluneet maat, luonnonvarat tai paikat.



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Matkailun vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan

Kulttuuriset vaikutukset

+ Matkailu voi herättää paikallisten tahojen (kunta, viranomaiset jne.) kiinnostuksen suojella ja parantaa kohteiden kuntoa.



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Matkailun vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan

Taloudelliset vaikutukset

Aluetaloudelliset hyödyt ja työllisyys

- Paikallisyhteisöjen julkisten varojen käyttäminen matkailun edistämiseksi (esim. teknisen infran rakentaminen) yhteisön jäsenien perustarpeiden kustannuksella

- Hintojen nousu

+ Työ- sekä ansaintamahdollisuudet paikallisille



Onko maaseutumatkailu kestävää?

Oletetaan, että maaseutumatkailu on lähtökohtaisesti kestävää.

Miksi näin?

- Usein pienimuotoista, paikallisesti omistettua, luontoon tai maaseutuun sijoittuvaa matkailuyritystoimintaa.

Yleisesti on kuitenkin kritisoitu olettamusta, että pienimuotoiset, paikallisesti omistetut ja luontomatkailuun suuntautuneet matkailuyritykset olisivat automaattisesti kestäviä. (Roberts & Tribe 2008; Swarbrooke 1999)



Maaseutumatkailu

Maaseutumatkailun määritelmiä

- Maaseutumatkailulla (engl. rural tourism) voidaan viitata matkailutoimintaan, joka sijoittuu maaseudulle tai harvaan asutulle alueelle, jossa maan käyttöä hallitsee maatalous, metsätalous ja luonnonalueet. (Keane 1992)
- Page ja Getz (1997) määrittelevät maaseutumatkailun olevan matkailua, joka rajoittuu urbaanisten raja-alueiden ja erämaa-alueiden väliselle sektorille ja sen vetovoimana ovat rauhallisuus, väljyys, maaseutumainen elämäntapa, luonto, maisema, perinteiset ihmiset, rentoutuminen ja seikkailu.
- Yksinkertaisemmillaan voidaan nähdä yhtenä matkailun erityismuotona, jonka vetovoima pohjautuu maaseutu-ympäristöön ja sen suomiin aktiviteettimahdollisuuksiin. (Saarinen 2004)



Maaseutumatkailu

- Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän matkailun teemaryhmän (ent. Maaseutumatkailun teemaryhmä, nykyinen Elinkeinot ja osaaminen -verkosto) mukaan maaseutumatkailu on maaseudun luontaisiin edellytyksiin ja voimavaroihin - luonto, maisema, kulttuuri, ihminen – sekä perhe- ja pienyrittäjyyteen perustuvaa matkailuun liittyvää liiketoimintaa. Maaseutumatkailussa yhdistyy ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävä matkailu. (Ryymän 2006)



Maaseutumatkailu

- Maaseutumatkailu yksi tuoteryhmä matkailutarjonnassa
- Majoitus-, ravitsemis-, ohjelma- ja oheispalvelut
- Maaseutumatkailutuotteita voivat olla esim. maatilamatkailu, mökkimatkailu, aamiaismajoitus (B&B) tai kotieläinpuisto.
- Yleisin ja tunnetuin maaseutumatkailun muoto lienee mökkivuokraus.



Kuvat: Hanna-Maija Väisänen





Maaseutumatkailu

Maaseutumatkailuyrittäjiä arvioidaan olevan Suomessa noin 4900.

Tyypillistä maaseutumatkailuyritystoiminnalle

- osa-aikaista
- lisäansio päämaataloustuotannon ohessa
- monialayrittäjäisyys
- pienimuotoista (esim. vain 18 % yrityksistä on palkannut ulkopuolista työvoimaa)



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Miksi maaseutumatkailuyrittäjien pitäisi toimia kestävästi?



Kuva: Anne Törn

- Toiminta usein luonnon keskellä, kenties herkillä maa-alueilla (mm. ranta-alueet), kulttuurillisesti arvokkaassa miljöössä -> fyysinen toimintaympäristö
- Paikallisyhteisön ja muiden sidosryhmien huomioiminen -> sosiaalinen toimintaympäristö
- Aluetaloushyöty
- Yrittäjän oma hyöty



Kestävyys maaseutumatkailussa

Ekologinen kestävyys

Ne yrityksen toimenpiteet, jotka

- mahdollistavat resurssien tehokkaan käytön ja vähäpäästöisyyden
- suojelevat ja säilyttävät
 - luontoa
 - rakennettua ympäristöä.



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Kestävyys maaseutumatkailussa

Sosiaalinen kestävyys

- Matkailun sosiaalisen kestävyuden lähtökohta on, että **matkailutoiminta sopeutetaan huomioiden paikallisväestön toiminta.**
- Matkailun tulisi hyödyttää aluetta taloudellisesti (paikallisten työllistäminen, paikallinen omistajuus) ja matkailun tuomien hyötyjen ja haittojen tulisi jakautua laajasti paikallisyhteisössä ja eri intressiryhmien kesken.



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Kestävyys maaseutumatkailussa

Kulttuurinen kestävyys

- Vastuullinen maaseutumatkailuyrittäjä
 - ymmärtää kulttuurin ilmentymisen eri muodot ja niiden merkityksen paikallisen asukkaan kuin yhteiskunnankin näkökulmasta ja
 - säilyttää ja edistää kulttuuria sen hyödyntämisen avulla.



Kuva: Marjo Särkkä-Tirkkonen

Maaseutumatkailuyritykset voivat jopa löytää uudelleen ja elvyttää unohduksissa olleita tapoja ja taitoja.



No, onko se maaseutumatkailu kestävää?

KESMA II Kestävyydestä kilpailukykyä maaseutumatkailuun

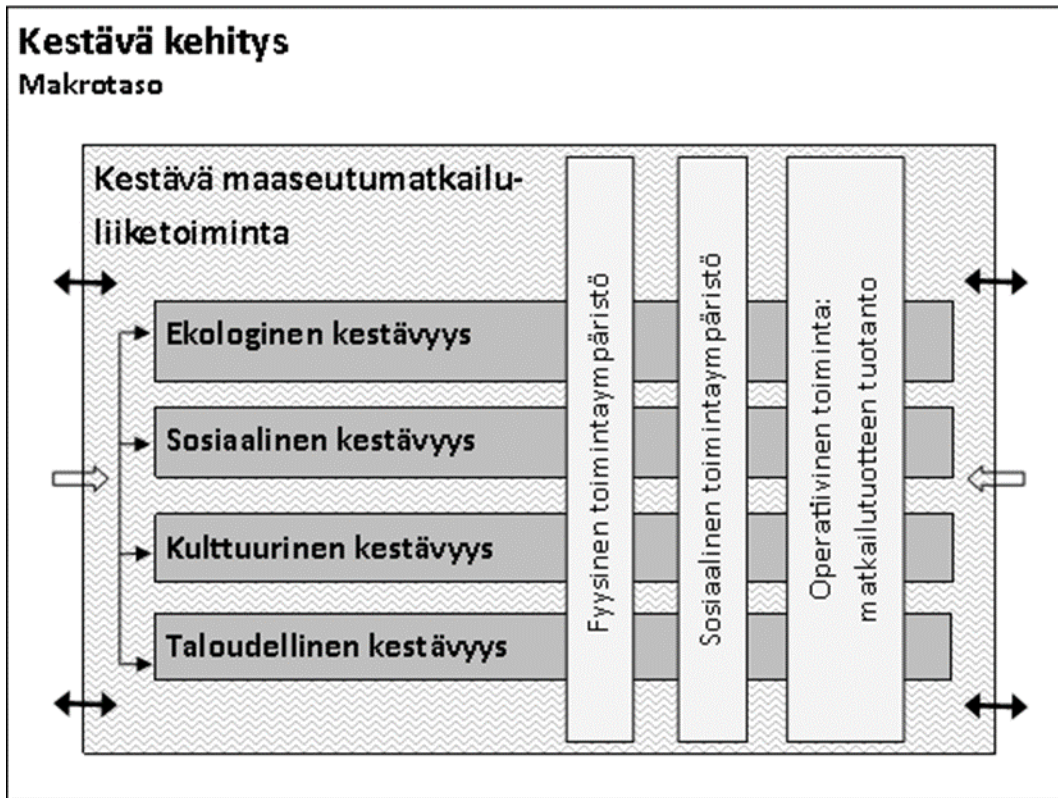
Liiketoimintasuunnitelmaan pohjautuvan arviointityökalun avulla analysoitiin yksittäisen maaseutumatkailuyrityksen ekologisen, kulttuurisen ja sosiaalisen kestävyys nykytila.

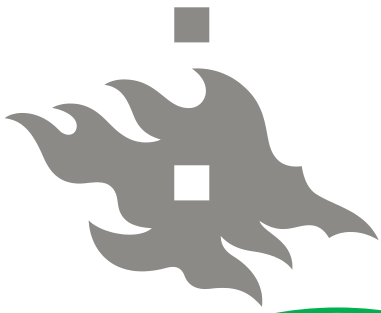
Aineisto: 26 maaseutumatkailuyrityksen haastattelut (Etelä-Savo, Keski-Suomi, Päijät- ja Kanta-Häme)

- Selvitettiin miten mikrokokoiset maatilamatkailuyritykset toteuttavat kestävyttä toiminnassaan:
 - Tarkasteltiin maaseutumatkailuyrityksien fyysisessä ja sosiaalisessa toimintaympäristössä sekä operatiivisissa toiminnoissa toteuttamia vastuullisia toimenpiteitä.
- Pohdittiin mitkä tekijät vaikuttavat kestävyttä edistäviin toimintoihin.



Maaseutumatkailuyrityksien kestävyyden tarkastelukehys





Maaseutumatkailuyrityksien kestävyyden tarkastelukehys

Yrityksen fyysisen toimintaympäristö

- Millainen on maaseutu-yrityksen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä miten yritys pyrkii suojelemaan tai ylläpitämään niitä.

Sosiaalinen toimintaympäristö

- Maaseutumatkailuyrityksien sidosryhmät, yhteistyö, yhteisöllisyys
- Yritystoiminnan vaikuttavuus alueeseen

Operatiivinen toiminta

- Hankintojen kestävyys
- Energian ja veden käytön säästämisen toimenpiteet
- Jätteiden lajittelu
- Erityisryhmien ja paikallisuuden huomioon ottaminen



Kestävyys maaseutumatkailussa: yrityksen fyysisessä toimintaympäristössä

Toiminta-alueen erityispiirteiden kuvaamisessa yrittäjät toivat esille luontoon liittyviä elementtejä sekä toimintaympäristönsä kulttuuriin ja historiaan liittyviä piirteitä.

Maaseutumatkailuyrityksien **luontoympäristön** kuvailu

- alueella vanhaa metsää, vesistöjä, soita, suojeltuja luonnonalueita, perinnemaisemia ja harvinaisia kasveja
- luontoon liittyvistä erikoisuuksista mainittiin muun muassa jääkauden muotoilemat maaston muodot, runsas kivisyys, pirunpelto, -kolo ja suppa.



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Kestävyys maaseutumatkailussa: yrityksen fyysisessä toimintaympäristössä

Hieman yli puolet yrityksistä kertoi suojelevansa oma-aloitteisesti omilla mailla erilaisia luontokohteita.

- mm. suoalueita, terveleppämetsikkö, ranta-alueita ja perinnebiotooppeja



Kuva: Luontoportti



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Kestävyys maaseutumatkailussa: yrityksen fyysisessä toimintaympäristössä

Kulttuuriympäristö:

- Tilojen mailta löytyy mm. kiviaitoja, kaskikiviraunioita, tervahautoja ja kalmisto.
- Tiloilla on säilytetty vanhoja rakennuksia, kuten mylly, riihi, kivinen maakellari tai 1800-luvulta peräisin oleva päärakennus.



Kuva: Hanna Hauvala

Suojelutoimenpiteet:

- erityiset suojelukohteet (esim. vanha vesimylly),
- Omaehtoiset suojelutoimenpiteet
- rakennuksien säilyttäminen (esim. aittarakennukset)
 - peruskorjausten tekeminen vanhaa kunnioittaen ja rakennusperinteen kunnioittaminen.
 - pitämällä huolta rakennuksista (katot kunnossa, normaalit huoltotoimenpiteet)

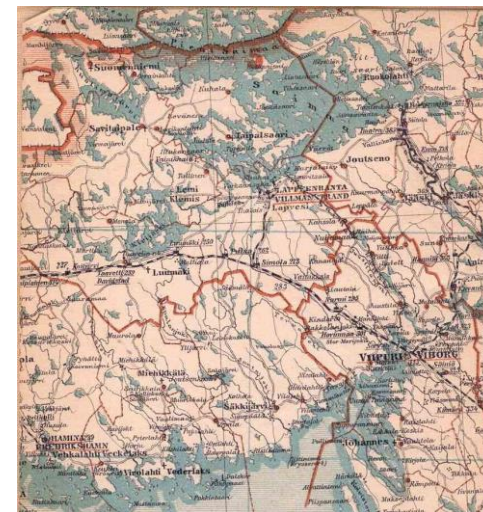


Kestävyys maaseutumatkailussa: yrityksen toimintaympäristössä

Henkinen kulttuuriympäristö

Useimmiten kulttuuriin ja historiaan liittyviä asioita:

- vanhat elinkeinot
 - uittokulttuuri, tukkilaisuus, kievariperinne
- maan poliittinen historia
 - Ruotsin tai Venäjän vallan alainen aika





Kestävyys maaseutumatkailussa

”Sitten me ollaan elvytetty tää kirkkovenesoutu. Kerran viikkoon matkailijat ja kyläläiset saa osallistua ja tulla soutamaan venettä. Se on lähtenyt täältä kylältä. Se oli ensteks täällä kylällä se kirkkovene ja se vähän sammahti... ja niin me ostettiin tänne kirkkoveneitä ja me lähdettiin jatkamaan tätä.”



Kestävyys maaseutumatkailussa: yrityksen toimintaympäristössä

Maaseutumatkailuyritykset hyödyntävät kulttuuria liiketoiminnassaan:



Kuva: Hanna-Maija Väisänen



Kuva: Markku Itkonen

”Se missä se näkyy, niin siinä tarinassa mitä me kerrotaan; sen lisäksi että me ollaan Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon rajamailla, niin me ollaan myös vanhan Suomen niinkun Venäjän puoleisella rajalla.”



Maaseutumatkailuyrityksien kestävyyden tarkastelukehys

Yrityksen fyysisen toimintaympäristö

- Millainen on maaseutu-yrityksen kulttuuri- ja luontoympäristö ja miten yritys pyrkii suojelemaan tai muuten ylläpitämään niitä.

Sosiaalinen toimintaympäristö

- Maaseutumatkailuyrityksien sidosryhmät, yhteistyö, yhteisöllisyys
- Yritystoiminnan vaikuttavuus alueeseen

Operatiivinen toiminta

- Hankintojen kestävyys
- Energian ja veden säästämisen toimenpiteet
- Jätteiden lajittelu
- Erityisryhmien huomioon ottaminen



Kestävyyden maaseutumatkailussa: sosiaalisessa toimintaympäristössä

Sosiaalinen toimintaympäristö





Kestävyys maaseutumatkailussa: sosiaalisessa toimintaympäristössä

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyydessä voidaan erottaa olevan kolme tasoa; naapuritaso, oma kylän taso ja muiden matkailuyrityksien kanssa muodostunut taso.



Kestävyys maaseutumatkailussa: sosiaalisessa toimintaympäristössä

Yhteiskunnallinen toiminta

Yrittäjistä yli puolet on ollut tai on nykyisin mukana erilaisissa yhdistyksissä, kunnan hallinnossa tai kansallisissa edunvalvontatehtävissä.
(*kiinnostus ”yhteisen hyvän edistämiseen”*)

Usea maaseutumatkailuyritys tuki jollakin tavalla vapaaehtoistoimintaa.

-> Syy tähän voi olla, että seurat ja yhdistykset nähtiin tärkeinä yritystoiminnan kannalta.

mm. paikallisten harjoittelijoiden, nuorten tai pitkäaikaistyöttömien työllistäminen, paikallisissa seuroissa tai yhdistyksissä toiminen





Kestävyys maaseutumatkailussa: sosiaalisessa toimintaympäristössä

Sidosryhmäyhteistyö

- Tärkein sidosryhmä: asiakkaat
- Seuraavaksi tärkeimmät ympäristö, muut yritykset, pankit ja vakuutusyhtiöt sekä rahoittajat.
- Sidosryhmäyhteistyötä hoidetaan keskustelemalla, aktiivisella vuorovaikutuksella ja henkilökohtaisilla tapaamisilla. Sidosryhmien toimintaa myös tuetaan jollakin tavoin.
- Paikallisyhteisöä (lähiyhteisö ja naapurit) ei välttämättä nähdä kovinkaan tärkeänä sidosryhmänä.





Kestävyyys maaseutumatkailussa: sosiaalisessa toimintaympäristössä

Yhteistyö

Tärkein yhteistyökumppani:

- muut yritykset, jotka ovat jollain tapaa sidoksissa yritystoiminnan toimintaan
- usein paikallisia

Selkeästi yleisin yhteistyön muoto:

- asiakkaiden ohjaaminen muille maaseutumatkailupalveluja tarjoaville ja
- lähialueen muiden palvelujen suosittelu.





Kestävyys maaseutumatkailussa: sosiaalisessa toimintaympäristössä

Yritystoiminnan vaikutus alueeseen

- Maaseutumatkailuyritykset kokevat, että heidän yritystoiminnallaan on positiivisia vaikutuksia alueeseen.
➔ Aluetaloudellinen hyöty tunnistettiin vahvimaksi vaikutukseksi.

Yritykset käyttävät alueen palveluja ja työvoimaa, myös heidän asiakkaat käyttävät alueen palveluita jättäen euroja alueelle.

Kulttuuriympäristöön liittyvien asioiden säilyttäminen ja ”yhteisen hyvän” tekeminen.

- Negatiiviset vaikutukset: asiakkaiden käyttäytyminen



Maaseutumatkailuyrityksien kestävyyden tarkastelukehys

Yrityksen fyysisen toimintaympäristö

- Millainen on maaseutu-yrityksen kulttuuri- ja luontoympäristö ja miten yritys pyrkii suojelemaan tai muuten ylläpitämään niitä.

Sosiaalinen toimintaympäristö

- Maaseutumatkailuyrityksien sidosryhmät, yhteistyö, yhteisöllisyys
- Yritystoiminnan vaikuttavuus alueeseen

Operatiivinen toiminta

- Hankintojen kestävyys
- Energian ja veden säästämisen toimenpiteet
- Jätteiden lajittelu
- Erityisryhmien huomioon ottaminen



Kestävyys maaseutumatkailussa: operatiivinen toiminta

Hankinnat

Suurin osa yrityksistä huomio kestävyiden hankinnoissaan. Kestävyys voidaan ottaa huomioon hankinnoissa monin tavoin.



Toimenpiteet kestävässä hankinnoissa:

- tavarat, raaka-aineet ja palvelut mahdollisimman läheltä, paikallisesti tai ovat vähintään suomalaisia
- pyritään hankkimaan isoissa erissä
- ympäristöystävälliset pesuaineet
- tavaroiden kestävyys tai kierrätettävyys.



Kestävyys maaseutumatkailussa: operatiivinen toiminta

Energia

- Lähes kaikissa yrityksissä on käytössä uusiutuvia energialähteitä (puu, hake)
- Lämmitysmuodot: yleisin oli puu- tai hakelämmitys (joko yksinään tai yhdistettynä sähkölämmityksen kanssa), toiseksi yleisin oli maalämpö.

Toimenpiteitä energian säästämiseksi:

- Huoneiden lämpötilojen laskeminen
- Sähkölaitteet ja ilmastointi pois päältä, kun ei ole majoittujia
- Ikkunoiden tiivistäminen, uusinen ja lisäeritys rakennuksiin
- Energiansäästälamput ja ilmalämpöpumput



Kestävyys maaseutumatkailussa: operatiivinen toiminta

Puhdas vesi ja jätevesi

- Yrityksien jätevesien käsittely on nykyvaatimuksien mukaisia tai järjestelmien saattaminen nykyvaatimuksien tasolle on juuri käynnissä.
- Jätevesiasioiden hoitamisen taustalla on lainsäädännön vaatimuksien täyttäminen, mutta siinä painottuvat myös ratkaisut, jotka ovat yrittäjälle arkipäivää helpottavia.

Toimenpiteitä veden käytön vähentämiseksi:

- Vettä säästävät vesikalusteet (ajastimella toimivia suihkut, alipaine WC:t ja säästöhanat).

Lisätoimenpiteet:

Asiakkaiden ohjaaminen käyttämään vettä säästeliäästi.



Kestävyys maaseutumatkailussa: operatiivinen toiminta

Jätteet ja päästöt

- Maaseutumatkailuyrityksissä syntyy monenlaisia jätelajeja, jotka suurimmaksi osaksi lajitellaan.
- Maaseutumatkailuyritykset arvioivat, ettei heidän toiminnastaan liiemmästi synny päästöjä ilmaan, veteen, maahan, tai ole melu- tai hajuhaittoja.

Toimenpiteitä jätteiden kierrättämisen lisäämiseksi:

- Jätteiden lajittelun tekeminen helpoksi asiakkaille.



Kestävyys maaseutumatkailussa: operatiivinen toiminta

Maaseutumatkailuyritykset huomioivat toiminnassaan erilaisia asiakkaiden tarpeita:

- Erityisruokavaliot
- Lapsiperheet
- Allergiset asiakkaat
- Lemmikkieläinten kanssa matkustavat/lomailevat
- Liikuntarajoitteiset



< Edellinen 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 Seuraava >

Lemmikit ovat lämpimästi tervetulleita Kalastajan torpille.



Maaseutumatkailu ja kestävyys

Maaseutumatkailuyrityksien toiminnassa on havaittavissa useita kestävyttä edistäviä toimenpiteitä.

Ekologinen kestävyys

Monipuolisesti ja eniten konkreettisia toimia on liittyen ekologiseen kestävyteen.

(lainsäädännöllisiä velvoitteita)

Kulttuurinen kestävyys

Kestävä suhtautuminen kuvastui toimintaympäristön kulttuuristen elementtien korostamisena ja suojelemisena. Kulttuuriperintö voi olla läsnä yrityksen toimintaympäristössä ja osana matkailutuotetta tai -palvelua, jolloin yrittäjä ylläpitää sitä.

(kulttuurisia velvoitteita)

Sosiaalinen kestävyys

Ikään kuin sisällä maaseutumatkailuyrittäjän toiminnassa, sillä esimerkiksi yhteistyö alueen toisten yrittäjien ja kyläyhteisön kannalta on usein välttämättömyys yrityksen menestymiselle.

(”tulla toimeen” -velvoitteita)



Maaseutumatkailu ja kestävyys

- Pienet maaseutumatkailuyritykset suhtautuvat lähtökohtaisesti myönteisesti kestävyttä edistäviin toimenpiteisiin ja ovat omaksuneet niitä myös yritystoimintaansa.
- Kestävyys on osana yritysten toimintaa hyvin arkipäiväisinä asioina. Jotta sitä voidaan kehittää edelleen, on tämä asia huomioitava edistämisen toimintatavoissa.



Maaseutumatkailu ja kestävyys

Kestävien toimenpiteiden ajurit - mitkä tekijät vaikuttavat toimintatapoihin?

Usein ”sekoitus”: henkilökohtaiset syyt, ulkopuoliset tekijät, taloudelliset tavoitteet, sidosryhmien vaikutus.

- omat arvot (esim. omien juurien arvostus)
- lainsäädäntö
- kustannussäästöt
- asiakkaiden miellyttäminen
- yhteistyö alueen toisten yrittäjien ja kyläyhteisön kanssa on usein välttämättömyys yrityksen menestymiselle

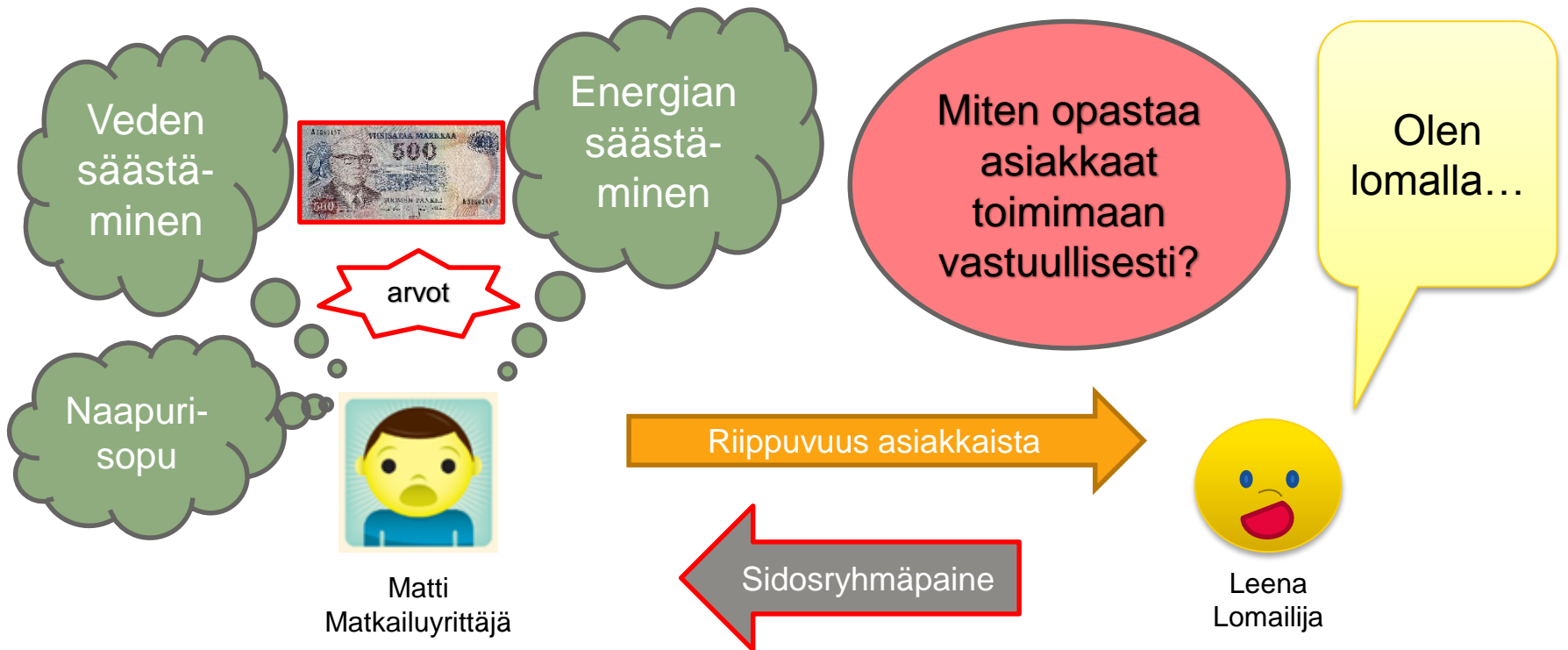


Maaseutumatkailu ja kestävyys

- Pienillä yrityksillä kestävyttä edistävien toimenpiteiden esteinä voivat olla
 - vähäiset resurssit
 - tiedon puute
 - organisatoriset ja johtamiseen liittyvät asiat
 - ympäristö- tai laatujärjestelmien soveltumattomuus, kalleus



Maaseutumatkailu ja kestävyys: haasteet?





Maaseutumatkailu ja kestävyys: haasteet?

Haasteet kestävyuden toteuttamisen suhteen liittyvät taloudellisten tavoitteiden, tärkeimmän sidosryhmän eli asiakkaiden lomakäyttämisen sekä paikallisyhteisön huomioimisen yhteensovittamiseen.

- Jotta kestävyydestä koituisi yritykselle myös taloudellista hyötyä, olisi yrityksillä oltava mahdollisuus toteuttaa kestävyyttä.
- Jotta yrityksellä olisi täysimääräisesti mahdollista toimia kestävästi, tarvitaan keinoja **asiakkaiden opastamiseen** vastuullisuuteen.
- Jotta matkailulla olisi toimintaedellytykset paikallisesti, tulisi matkailuyrityksen **huomioida** toiminnassaan ympäristön lisäksi **paikallisasukkaat**.



Kiitokset!



Kuva: Hanna-Majja Väisänen



Lähteet

Keane, M. 1992. Rural Tourism and Rural Development. *Tourism and the Environment, Environment & Assessment, Volume 2, 1992*, pp 43-55

Mettiäinen, I. & Sarkki, S. 2007. Matkailun sosiokulttuurista vaikutuksista. Teoksessa: Jokimäki, J. & Kisanlahti-Jokimäki, M-L. *Matkailualueiden kestävyuden indikaattorit. Arktisen keskuksen tiedotteita 52.* Artinen keskus, Lapin yliopisto. Rovaniemi. s. 16-18.

World Tourism Organization. 2015. *UNWTO Annual Report 2014*, UNWTO, Madrid.

Page, S. & Getz, D. 1997. *The Business of Rural Tourism: International Perspectives.* International Thomson Business Press.

Ryymän, J. 2006. *Maaseutumatkailu. Toimialaraportti 17/2006.* KTM:n ja TE-keskusten julkaisu. Kauppa- ja teollisuusministeriö.

Roberts, S. & Tribe, J. 2008. Sustainability Indicators for Small Tourism Enterprises – An Exploratory Perspective. *Journal of Sustainable Tourism* 16(5), 575 – 594.

Saarinen, J. 2004. *Maaseutu tietotaloudessa – Innovaationäkökulma kaupungin ja maaseudun vuorovaikutuksessa.* *Maaseudun Uusia Aika* 3/2004.

Sharpley, R. 2002. Rural tourism and the challenge of tourism diversification: the case of Cyprus. *Tourism Management* 23, 233–244.

Styles, D., Schoenberger, H., Galvez Martos, J.L., 2013. *Best Environmental Management Practice in the Tourism Sector: Learning from frontrunners.* JRC Scientific Report.

Swarbrooke, J. 1999. *Sustainable Tourism Management.* London: CABI Publishing.